

Κείμενο

Η συμπεριφορά των γονιών και η επίπτωσή της στους εφήβους (1953)

Η διαδικασία του αποχωρισμού και της εξατομίκευσης με στόχο τη διαμόρφωση μιας προσωπικής ταυτότητας, αφορά όλα τα μέλη της οικογένειας και προϋποθέτει μια αμοιβαία κίνηση με την οποία ο έφηβος απομακρύνεται από τους γονείς του και αυτοί από τον έφηβο.

Σ' αυτή την πορεία, οι γονείς βρίσκονται αντιμέτωποι με την εφηβική φαντασία που βρίσκεται στο απόγειο¹ της, τη στιγμή κατά την οποία οι ίδιοι είναι **συμβιβασμένοι** με την πραγματικότητα της ζωής. Βρίσκονται αντιμέτωποι με την ανάδυση της σωματικής ρώμης² των εφήβων, ενώ οι ίδιοι βιώνουν το τέλος της ακμής της. Επιχειρούν να κατανοήσουν τα οράματα των εφήβων για το μέλλον, ενώ οι ίδιοι έχουν κυρίως παρελθόν και το μέλλον τους μοιάζει με «άδεια φωλιά». Καλούνται να διαχειριστούν την απώλεια του «προστατευτικού» και «παντοδυναμικού» τους ρόλου με τον οποίο εξιδανικευτικά τους έβλεπαν ως τότε τα παιδιά τους, ενώ τώρα αυτός ο ρόλος όχι μόνο είναι περιττός, αλλά και εμποδιστικός. Και, τέλος, σε όλα αυτά προστίθεται πολύ συχνά και ο θάνατος των δικών τους γονιών.

Είναι απόλυτα φυσικό, συνεπώς, αυτές οι αλλαγές να τους δημιουργούν **αρνητικά συναισθήματα**, όπως ζήλεια, ανησυχία, έχθρα, θλίψη, που πολύ συχνά τους οδηγούν να αντιμετωπίζουν την εφηβική ηλικία με αρνητικές φαντασιώσεις, οι οποίες ξεπηδούν είτε από τις αναμνήσεις της δικής τους εφηβείας, είτε από ιστορίες τρόμου και φρίκης για καταχρήσεις από τους εφήβους. Παρόμοιες συμπεριφορές είναι συχνά τόσο δραματικές, ώστε δημιουργούν λανθασμένες εντυπώσεις για την πραγματικότητα.

Αν, λοιπόν, οι γονείς κυριεύονται από τέτοιους φόβους για τον αποχωρισμό των παιδιών και δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν ώριμα, δηλαδή με **κατανόηση** και ενσυναίσθηση, αυτή την εξελικτική πορεία της οικογένειας, είναι πολύ πιθανό οι έφηβοι να υιοθετήσουν ακραία **πρότυπα συμπεριφοράς**.

Ας πάρουμε ως παράδειγμα τον γονιό που ως έφηβος είχε αναγκαστεί να καταπνίξει όλες του τις επιθυμίες και την ανάγκη του για **ανεξαρτησία**, φαινόμενο αρκετά συχνό στις προηγούμενες γενεές. Αντιμετωπίζοντας την εφηβεία των δικών του παιδιών, αναπολεί αυτή την «τόσο ωραία εποχή» (τι καλά που ήταν τότε» λέει και ξαναλέει), μεταβάλλει την τότε παθητική του στάση σε ενεργητική και τα βάζει με το παιδί του που προσπαθεί τώρα με τη σειρά του να ανεξαρτητοποιηθεί. Υιοθετώντας, όμως, αυταρχική συμπεριφορά, πυροδοτεί έναν φαύλο κύκλο συγκρούσεων με απρόβλεπτες συνέπειες.

Γ. Φράντζιος, από το διαδίκτυο, *Ομιλία στον Δήμο Υμηττού*, 26.4.1991(διασκευή).

---

¹ **απόγειο**: (μτφ) αποκορύφωμα

² **ρώμη**: σωματική δύναμη

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με τον ομιλητή, κάποιοι γονείς συμπεριφέρονται αυταρχικά στα παιδιά τους; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Με ποιον τρόπο επιτυγχάνεται η συνοχή από τη δεύτερη στην τρίτη και από την τρίτη στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 60-80 λέξεων στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις/φράσεις του κειμένου με **έντονη γραφή: συμβιβασμένοι, αρνητικά συναισθήματα, κατανόηση, πρότυπα συμπεριφοράς, ανεξαρτησία.**

(μονάδες 10)

B2.α. Να επισημάνετε, στην τελευταία παράγραφο του κειμένου, τη φράση που φανερώνει χρήση προφορικού λόγου και να αιτιολογήσετε τη θέση της στο κείμενο.

(μονάδες 10)

B2.β. Να επαναδιατυπώσετε τη φράση με τρόπο ώστε το ύφος να γίνει πιο επίσημο.

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Οι γονείς συμπεριφέρονται αυστηρά στα παιδιά τους, διότι η φαντασία των παιδιών βρίσκεται στο αποκορύφωμά της ενώ οι γονείς αποδέχονται την πραγματικότητα. Επίσης, παρατηρούν την σωματική ακμή των νέων και την λήξη της δικής τους. Ακόμα, συνειδητοποιούν ότι οι νέοι έχουν μέλλον ενώ αυτοί όχι. Επιπλέον, δεν έχουν πλέον ηγετικό ρόλο στα παιδιά τους και συχνά βιώνουν την απώλεια των γονέων τους. Επιπροσθέτως, όταν ήταν έφηβοι δεν είχαν πολλές ελευθερίες. Αυτά τους προκαλούν φθόνο και εχθρότητα προς τους νέους.

A2. Η συνοχή από την δεύτερη στην τρίτη παράγραφο επιτυγχάνεται με την χρήση της διαρθρωτικής λέξης *συνεπώς*, που δηλώνει αποτέλεσμα και από την τρίτη παράγραφο στην τέταρτη με την διαρθρωτικής λέξης *λοιπόν*, που δηλώνει συμπεράσμα.

B1. Είναι αλήθεια ότι πολλοί νέοι δεν είναι **συμβιβασμένοι** με τα **πρότυπα συμπεριφοράς** που επιθυμούν να τους επιβάλλουν οι ενήλικοι. Αυτά τα πρότυπα σχετίζονται συχνά με την έλλειψη ελευθερίας και αυτό αναπτύσσει **αρνητικά συναισθήματα** μεταξύ των δύο γενεών, διότι οι έφηβοι επιζητούν έντονα την **ανεξαρτησία**. Για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ νέων και ενηλίκων αρμόζει να αναπτυχθεί **κατανόηση** και από τις δύο πλευρές.

B2.α.

Ας πάρουμε ως παράδειγμα: Το κείμενο έχει αντληθεί από ομιλία. Γι' αυτόν τον λόγο χρησιμοποιείται και το α' πληθυντικό πρόσωπο, διότι ο ομιλητής επιδιώκει να πείσει τους ακροατές να σκεφτούν μία συγκεκριμένη περίπτωση.

«τι καλά που ήταν τότε». Με την χρήση της προφορικής έκφρασης, δηλώνεται περισσότερη παραστατικότητα και ζωντάνια η επιθυμία των ενηλίκων να επανέλθουν οι παλαιότερες εποχές ανατροφής των παιδιών.

B2.β.

Παράδειγμα αποτελεί ο γονέας.

Ήταν ιδανική εκείνη η εποχή.

Κείμενο

Η συμπεριφορά των γονιών και η επίπτωσή της στους εφήβους (1983)

Η διαδικασία του αποχωρισμού και της εξατομίκευσης με στόχο τη διαμόρφωση μιας προσωπικής ταυτότητας, αφορά όλα τα μέλη της οικογένειας και προϋποθέτει μια αμοιβαία κίνηση με την οποία ο έφηβος απομακρύνεται από τους γονείς του και αυτοί από τον έφηβο.

Σ' αυτή την πορεία, οι γονείς βρίσκονται αντιμέτωποι με την εφηβική φαντασία που βρίσκεται στο απόγειο¹ της, τη στιγμή κατά την οποία οι ίδιοι είναι συμβιβασμένοι με την πραγματικότητα της ζωής. Βρίσκονται αντιμέτωποι με την ανάδυση της σωματικής ρώμης² των εφήβων, ενώ οι ίδιοι βιώνουν το τέλος της ακμής της. Επιχειρούν να κατανοήσουν τα οράματα των εφήβων για το μέλλον, ενώ οι ίδιοι έχουν κυρίως παρελθόν και το μέλλον τους μοιάζει με «άδεια φωλιά». Καλούνται να διαχειριστούν την απώλεια του «προστατευτικού» και «παντοδυναμικού» τους ρόλου με τον οποίο εξιδανικευτικά τους έβλεπαν ως τότε τα παιδιά τους, ενώ τώρα αυτός ο ρόλος όχι μόνο είναι περιττός, αλλά και εμποδιστικός. Και, τέλος, σε όλα αυτά προστίθεται πολύ συχνά και ο θάνατος των δικών τους γονιών.

Είναι απόλυτα φυσικό, συνεπώς, αυτές οι αλλαγές να τους δημιουργούν αρνητικά συναισθήματα, όπως ζήλεια, ανησυχία, έχθρα, θλίψη, που πολύ συχνά τους οδηγούν να αντιμετωπίζουν την εφηβική ηλικία με αρνητικές φαντασιώσεις, οι οποίες ξεπηδούν είτε από τις αναμνήσεις της δικής τους εφηβείας, είτε από ιστορίες τρόμου και φρίκης για καταχρήσεις από τους εφήβους. Παρόμοιες συμπεριφορές είναι συχνά τόσο δραματικές, ώστε δημιουργούν λανθασμένες εντυπώσεις για την πραγματικότητα.

Αν, λοιπόν, οι γονείς κυριεύονται από τέτοιους φόβους για τον αποχωρισμό των παιδιών και δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν ώριμα, δηλαδή με κατανόηση και ενσυναίσθηση, αυτή την **εξελικτική πορεία** της οικογένειας, είναι πολύ πιθανό οι έφηβοι να υιοθετήσουν ακραία πρότυπα συμπεριφοράς.

Ας πάρουμε ως παράδειγμα τον γονιό που ως έφηβος είχε αναγκαστεί να καταπνίξει όλες του τις επιθυμίες και την **ανάγκη του για ανεξαρτησία**, φαινόμενο αρκετά συχνό στις προηγούμενες γενεές. Αντιμετωπίζοντας την εφηβεία των δικών του παιδιών, αναπολεί αυτή την «τόσο ωραία εποχή» (τι καλά που ήταν τότε» λέει και ξαναλέει), μεταβάλλει την τότε παθητική του στάση σε ενεργητική και τα βάζει με το παιδί του που προσπαθεί τώρα με τη σειρά του να ανεξαρτητοποιηθεί. Υιοθετώντας, όμως, αυταρχική συμπεριφορά, πυροδοτεί έναν φαύλο κύκλο συγκρούσεων με απρόβλεπτες συνέπειες.

Γ. Φράντζιος, από το διαδίκτυο, *Ομιλία στον Δήμο Υμηττού*, 26.4.1991(διασκευή).

---

¹ **απόγειο**: (μτφ) αποκορύφωμα

² **ρώμη**: σωματική δύναμη

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Πώς εξηγείται, σύμφωνα με τον ομιλητή, το γεγονός ότι κάποιοι γονείς συμπεριφέρονται αυταρχικά στα παιδιά τους την περίοδο της εφηβείας; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου (Σ' αυτή την πορεία .... των γονιών) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μια παράγραφο (60-80 λέξεις) με θέμα την εφηβεία, χρησιμοποιώντας τις λέξεις/φράσεις με **έντονη γραφή: διαδικασία του αποχωρισμού, γονείς, μέλλον, εξελικτική πορεία, ανάγκη για ανεξαρτησία.**

(μονάδες 10)

B2. «Οι γονείς κυριεύονται από [...] φόβους για τον αποχωρισμό των παιδιών».

1. Να αιτιολογήσετε την επιλογή της παθητικής σύνταξης από τον ομιλητή.

(μονάδες 5)

2. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

(μονάδες 10)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Οι γονείς συμπεριφέρονται αυστηρά στα παιδιά τους, διότι η φαντασία των παιδιών βρίσκεται στο αποκορύφωμά της ενώ οι γονείς αποδέχονται την πραγματικότητα. Επίσης, παρατηρούν την σωματική ακμή των νέων και την λήξη της δικής τους. Ακόμα, συνειδητοποιούν ότι οι νέοι έχουν μέλλον ενώ αυτοί όχι. Επιπλέον, δεν έχουν πλέον ηγετικό ρόλο στα παιδιά τους και συχνά βιώνουν την απώλεια των γονέων τους. Επιπροσθέτως, όταν ήταν έφηβοι δεν είχαν πολλές ελευθερίες. Αυτά τους προκαλούν φθόνο και εχθρότητα προς τους νέους.

A2. Θεματική Περίοδος: Σ' αυτή την πορεία, οι γονείς βρίσκονται αντιμέτωποι με την εφηβική φαντασία που βρίσκεται στο απόγειό της, τη στιγμή κατά την οποία οι ίδιοι είναι συμβιβασμένοι με την πραγματικότητα της ζωής.

Λεπτομέρειες: *Βρίσκονται αντιμέτωποι... δικών τους γονιών.*

B1. Η εφηβεία οπωσδήποτε είναι μια πολύ κρίσιμη ηλικία. Κατά την διάρκειά της, οι έφηβοι αισθάνονται έντονα την **ανάγκη για ανεξαρτησία**, γεγονός που τους οδηγεί σε σύγκρουση με τους **γονείς**, διότι για τους γονείς, η **διαδικασία του αποχωρισμού** από τα παιδιά τους είναι οδυνηρή. Ωστόσο, αυτή η **εξελικτική πορεία** του νέου, αν πραγματοποιηθεί με σύνεση και με ορθές συμβουλές από τους γονείς, αντί για άσκοπες συγκρούσεις, θα οδηγήσει σε ένα θετικό **μέλλον**.

B2.

1. Με την χρήση της παθητικής σύνταξης, δίδεται έμφαση στην πράξη του ποιητικού αιτίου. Επίσης, το ύφος γίνεται περισσότερο αντικειμενικό και απρόσωπο.

2. Φόβοι για τον αποχωρισμό των παιδιών κυριεύουν τους γονείς.

Κείμενο

Η συμπεριφορά των γονιών και η επίπτωσή της στους εφήβους (1986)

Η διαδικασία του **αποχωρισμού** και της εξατομίκευσης με στόχο τη διαμόρφωση μιας προσωπικής ταυτότητας, αφορά όλα τα μέλη της οικογένειας και προϋποθέτει μια αμοιβαία κίνηση με την οποία ο έφηβος απομακρύνεται από τους γονείς του και αυτοί από τον έφηβο.

Σ' αυτή την πορεία, οι γονείς βρίσκονται αντιμέτωποι με την εφηβική φαντασία που βρίσκεται στο απόγειο¹ της, τη στιγμή κατά την οποία οι ίδιοι είναι συμβιβασμένοι με την πραγματικότητα της ζωής. Βρίσκονται αντιμέτωποι με την ανάδυση της σωματικής ρώμης² των εφήβων, ενώ οι ίδιοι βιώνουν το τέλος της ακμής της. Επιχειρούν να κατανοήσουν τα οράματα των εφήβων για το μέλλον, ενώ οι ίδιοι έχουν κυρίως παρελθόν και το μέλλον τους μοιάζει με «άδεια φωλιά». Καλούνται να διαχειριστούν την απώλεια του «προστατευτικού» και «παντοδυναμικού» τους ρόλου με τον οποίο εξιδανικευτικά τους έβλεπαν ως τότε τα παιδιά τους, ενώ τώρα αυτός ο ρόλος όχι μόνο είναι **περιττός**, αλλά και εμποδιστικός. Και, τέλος, σε όλα αυτά προστίθεται πολύ **συχνά** και ο θάνατος των δικών τους γονιών.

Είναι απόλυτα φυσικό, συνεπώς, αυτές οι αλλαγές να τους δημιουργούν αρνητικά συναισθήματα, όπως ζήλεια, ανησυχία, έχθρα, θλίψη, που πολύ συχνά τους οδηγούν να αντιμετωπίζουν την εφηβική ηλικία με αρνητικές φαντασιώσεις, οι οποίες ξεπηδούν είτε από τις αναμνήσεις της δικής τους εφηβείας, είτε από ιστορίες τρόμου και φρίκης για καταχρήσεις από τους εφήβους. Παρόμοιες συμπεριφορές είναι συχνά τόσο δραματικές, ώστε δημιουργούν **λανθασμένες** εντυπώσεις για την πραγματικότητα.

Αν, λοιπόν, οι γονείς κυριεύονται από τέτοιους φόβους για τον αποχωρισμό των παιδιών και δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν ώριμα, δηλαδή με κατανόηση και ενσυναίσθηση, αυτή την εξελικτική πορεία της οικογένειας, είναι πολύ πιθανό οι έφηβοι να υιοθετήσουν ακραία πρότυπα συμπεριφοράς.

Ας πάρουμε ως παράδειγμα τον γονιό που ως έφηβος είχε αναγκαστεί να καταπνίξει όλες του τις επιθυμίες και την ανάγκη του για **ανεξαρτησία**, φαινόμενο αρκετά συχνό στις προηγούμενες γενεές. Αντιμετωπίζοντας την εφηβεία των δικών του παιδιών, αναπολεί αυτή την «τόσο ωραία εποχή» (τι καλά που ήταν τότε» λέει και ξαναλέει), μεταβάλλει την τότε παθητική του στάση σε ενεργητική και τα βάζει με το παιδί του που προσπαθεί τώρα με τη σειρά του να ανεξαρτητοποιηθεί. Υιοθετώντας, όμως, αυταρχική συμπεριφορά, πυροδοτεί έναν φαύλο κύκλο συγκρούσεων με απρόβλεπτες συνέπειες.

Γ. Φράντζιος, από το διαδίκτυο, *Ομιλία στον Δήμο Υμηττού*, 26.4.1991(διασκευή).

---

¹ **απόγειο**: (μτφ) αποκορύφωμα

² **ρώμη**: σωματική δύναμη

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Με ποιες καταστάσεις, σύμφωνα με τον ομιλητή, έρχονται αντιμέτωποι οι γονείς των οποίων τα παιδιά βρίσκονται στην εφηβεία; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τελευταία παράγραφος (*Ας πάρουμε... συνέπειες*) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. Να δημιουργήσετε από μία πρόταση χρησιμοποιώντας κάθε αντώνυμο των παρακάτω λέξεων του κειμένου με **έντονη γραφή: αποχωρισμού, περιττός, συχνά, λανθασμένες, ανεξαρτησία.**

(μονάδες 10)

B2. Να επισημάνετε σε ποιες από τις παρακάτω φράσεις γίνεται κυριολεκτική/δηλωτική και σε ποιες μεταφορική/συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας:

1. *«φαντασία που βρίσκεται στο απόγειό της»*
2. *«ενώ τώρα αυτός ο ρόλος όχι μόνο είναι περιττός»*
3. *«φαύλο κύκλο συγκρούσεων με απρόβλεπτες συνέπειες»*

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Οι έφηβοι απομακρύνονται από τους γονείς αλλά και οι γονείς από αυτούς. Επίσης, οι γονείς παρατηρούν την φαντασία των παιδιών να φτάνει στο αποκορύφωμά της και την σωματική τους δύναμη να αυξάνεται. Ακόμα, προσπαθούν να καταλάβουν τα μελλοντικά σχέδια των εφήβων και καλούνται να εγκαταλείψουν τον ρόλο του προστάτη. Επίσης, βιώνουν τον θάνατο των γονέων τους. Όλα αυτά τους προκαλούν ζήλεια, φόβο, έχθρα και θλίψη.

A2.

1) **Παραδείγματα:** *Ας πάρουμε ως παράδειγμα τον γονιό που ως έφηβος είχε αναγκαστεί να καταπνίξει όλες του τις επιθυμίες και την ανάγκη του για ανεξαρτησία, φαινόμενο αρκετά συχνό στις προηγούμενες γενεές....*

2) **Αίτιο-αποτέλεσμα:** *Αντιμετωπίζοντας την εφηβεία των δικών του παιδιών, αναπολεί αυτή την «τόσο ωραία εποχή» («τι καλά που ήταν τότε» λέει και ζαναλέει), μεταβάλλει την τότε παθητική του στάση σε ενεργητική και τα βάζει με το παιδί του που προσπαθεί τώρα με τη σειρά του να ανεξαρτητοποιηθεί. Υιοθετώντας, όμως, αυταρχική συμπεριφορά, πυροδοτεί έναν φαύλο κύκλο συγκρούσεων με απρόβλεπτες συνέπειες.*

B1.

-**αποχωρισμού:** Η πραγματοποίηση της **συνάντησης** των δύο φίλων ύστερα από δέκα χρόνια που είχαν να βρεθούν, ήταν πολύ συγκινητική.

-**περιττός:** Ο ρόλος των συνετών γονέων για την ορθή ανατροφή των παιδιών είναι **αναγκαίος**.

-**συχνά:** Αν θέλεις να επιτύχεις τον στόχο σου, **σπάνια** πρέπει να παραμελείς τις προσπάθειές σου.

-**λανθασμένες:** Οι απόψεις του είναι **ορθές** και γι' αυτό όλοι τις ακούν προσεκτικά.

-**ανεξαρτησία:** Η **υποταγή** ενός κράτους σε κάποιο άλλο ποτέ δεν είχε σχέση με την δημοκρατική διακυβέρνησή του.

B2.

1. «φαντασία που βρίσκεται στο απόγειό της» : μεταφορική

2. «ενώ τώρα αυτός ο ρόλος όχι μόνο είναι περιττός» : μεταφορική

3. «φαύλο κύκλο συγκρούσεων με απρόβλεπτες συνέπειες» : μεταφορική